

EPC projekty by mohly veřejným rozpočtům ušetřit miliardy. Přichází jejich boom?

1.12.2024 - Miroslava Kohoutová | Economia

EPC (Energy Performance Contracting) je model financování energetických úsporných projektů ve veřejném sektoru se zaručeným výsledkem. Dodavatel jednak garantuje dosažení energetických úspor, a pokud se tak nestane, dorovnáva rozdíl ze svého. Investor zároveň nemusí nic platit. Dodavatel investuje vlastní prostředky, které zákazník následně splácí z dosažených úspor.

Donedávna bylo EPC jediné funkční partnerství veřejného a soukromého sektoru (PPP) v Česku, a to zejména v kombinaci s dotačními tituly. Zájem o něj stále stoupá, projekty EPC už realizovala řada českých nemocnic, Národní divadlo a pod taktovkou ČEZ ESCO také Rudolfinum.

V segmentu zdravotnictví se očekává i nadále velký nárůst EPC projektů. Sice proto, že ministerstvo zdravotnictví na podzim představilo metodiku pro EPC projekty v nemocnicích. Vypadá to, že téměř nic nebrání tomu, aby v Česku vypukl jejich boom. Jen je třeba vyřešit překážky, které tomu doposud brání. Jednou, jíž se aktuálně zabývá mezíresortní pracovní skupina na úrovni ministerstva financí, je, že státní objekty, jako jsou vysoké školy, fakultní nemocnice nebo Národní divadlo, potřebují speciální výjimku k využití této metody od ministerstva financí. EPC projekty jsou ale nejen pro ně příležitostí.

Jaké jsou jejich výhody, proč je důležitá její komplexita a jak se realizují stamilionové EPC projekty za plného provozu nemocnice? Mimo jiné i to bylo tématem debaty Hospodářských novin s názvem EPC projekty ve zdravotnictví a veřejném sektoru: Příležitosti a výzvy. Diskuse se zúčastnili Kamil Čermák, generální ředitel ČEZ ESCO, Petr Valdman, ředitel Státního fondu životního prostředí, Jan Halíř, náměstek pro ekonomiku, techniku a provoz Fakultní Thomayerovy nemocnice, a Petr Polouček, ředitel Nemocnice Na Homolce.

EPC projekty se v Česku realizují více než 30 let. První projekt řešený touto metodou vznikl v roce 1993 v nemocnici v Jilemnici. Oproti devadesátým letům se využívání EPC projektů rozšířilo dramaticky. Podle Kamila Čermáka, generálního ředitele ČEZ ESCO, jsou ale čísla v kontrastu k celkovému počtu objektů vlastněných státem stále bagatelní. „Jsou to desítky příběhů ročně, ale měly by jich být stovky nebo tisíce, protože tolik je u nás veřejných budov. Kdyby objekty vlastněné státem prošly touto rekonstrukcí, veřejným rozpočtům by ročně ušetřily 20 miliard korun,“ říká Kamil Čermák, generální ředitel ČEZ ESCO.

Jeden z největších a nejkomplexnějších projektů energetických úspor v českém zdravotnictví má za sebou Nemocnice Na Homolce. V rámci EPC projektu zrealizovala rozsáhlou modernizaci vytápění, vzduchotechniky i vodního hospodářství. Významnou úsporu přinese nemocnici také výměna více než deseti tisíc svítidel za úsporné LED osvětlení nebo zateplení části obvodového pláště. Celý projekt stál více než miliardu korun a podle Petra Poloučka, ředitele Nemocnice Na Homolce, díky tomuto projektu nemocnice jen letos ušetří přes 50 milionů korun. Projekt má i podstatný dopad na životní prostředí, uspoří až 6000 tun emisí CO₂ ročně.

Náročný energetický EPC projekt se zárukou garantované úspory dokončila loni v říjnu také Thomayerova nemocnice. Konkrétně šlo o modernizaci osvětlení a vytápění ve dvaceti pavilonech včetně zateplení sedmi z nich.

„Jednalo se o náročný projekt na přípravu a následnou realizaci i tím, že jsme pavilonovým typem nemocnice a každý z pavilonů má jinou energetickou náročnost vzhledem ke svému využití. Neřešili jsme jen světelný a tepelný komfort, ale celé tepelné hospodářství,“ uvádí Jan Halíř, náměstek pro ekonomiku, techniku a provoz Fakultní Thomayerovy nemocnice.

Největší modernizační projekt v Thomayerově nemocnici sníží každoročně náklady na energie o sedm milionů korun, respektive objem plynu a elektřiny minimálně o 30 procent. Náklady nemocnice zčásti hradila z vlastních zdrojů, dále k jejich pokrytí posloužila dotace Státního fondu životního prostředí (SFŽP) a státního rozpočtu.

Prostřednictvím dotací SFŽP se za posledních deset let realizovaly energetické úspory na veřejných budovách v celkovém objemu 70 miliard korun, z toho metodou EPC byly schváleny projekty přesahující 14 miliard, čtvrtina se týkala nemocnic. Hlavním zdrojem financí, které mohou nemocnice na tyto typy projektů využít, jsou aktuálně prostředky z Modernizačního fondu.

„Od roku 2017 poskytujeme vyšší dotace nemocnicím a dalším subjektům, které využívají metodu EPC. Důvod je jasný – metoda umožňuje komplexní přístup k energetickým úsporám. Začíná projektovou přípravou a končí energetickým managementem. Komplexnost je u velkých projektů smysluplná a eliminuje potenciální chyby do budoucna. Dalším důvodem je, že EPC projekty přinášejí další finanční prostředky, ať už formou dodavatelského úvěru nebo komerčního příspěvku. Díky tomu můžeme s menšími dotačními penězi podpořit více projektů,“ říká Petr Valdman, ředitel Státního fondu životního prostředí.

Standardní součástí EPC projektů jsou fotovoltaické elektrárny, ty se nacházejí například na střeše Nové scény Národního divadla nebo Nemocnice Na Homolce, která spotřebovává energii jako 90 rodinných domů.

Energetická opatření EPC projektů zahrnují zateplení fasád, výměny oken, svítidel, rekuperace, topení nebo klimatizace. Jednou z hlavních výhod metody je její komplexní přístup.

„V devadesátých letech proběhla vlna zateplování škol. Tehdy to vypadalo skvěle, protože se uspořila energie, jenomže budovy přestaly ‚dýchat‘ a dnes u nich řešíme rekuperaci i jiné aspekty, přichází další vlna přestavby. Kouzlo EPC je právě v komplexitě a v tom, že jsou opatření realizována na desítky let. To je zvláště důležité v nemocnicích, kdy k rekonstrukcím dochází za plného provozu,“ říká Kamil Čermák. Zároveň potvrzuje, že má ČEZ ESCO na stole řadu projektů týkajících se EPC. Zájem o ně se rozproutil i s novou metodickou kuchařkou ministerstva zdravotnictví.

Partnerem projektu je ČEZ ESCO.

<https://archiv.hn.cz/c1-67497560-epc-projekty-by-mohly-verejnym-rozpocetum-usetrit-miliardy-prichazi-jejich-boom>